

Література

з українським ДНК

*Наташа Водін, німецька
письменниця і перекладачка
українського походження*

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ СПИСОК

Наташа Водін (Вдовіна Наталія Миколаївна) народилася у рік закінчення Другої світової війни в родині примусових робітників у німецькому містечку Фюрт, біля Нюрнберга. Дитинство у таборах для переміщених осіб, цькування та нестатки, самогубство матері, дитячий будинок, самотність... Усі ці факти біографії не могли не знайти відображення у творчості Водін, основними темами якої стали втрата свого коріння, відчуження та покинутість.

Працювала друкаркою та телефонним оператором. На початку 1970-х років закінчила мовну школу та була однією з перших перекладачок із Західної Німеччини після завершення періоду Холодної війни, які супроводжували західнонімецьких підприємців у Радянський Союз. Наташа Водін переклала німецькою твори Євгенії Гінзбург, Венедикта Єрофєєва, Андрія Бітова та інших.

З кінця 1980-х років повністю присвятила себе власній творчості, неодноразово отримувала престижні літературні нагороди. Знаковою нагородою стала премія Лейпцизького книжкового ярмарку 2017 року в категорії «Белетристика» за роман «Sie kam aus Mariupol» (Вона була з Маріуполя). Книга стала літературним феноменом у Німеччині й відкрила західному читачеві трагічну сторінку історії Східної Європи через призму однієї родини. Авторка намагається реконструювати життя своєї матері, Євгенії Іващенко, яка у віці 36 років наклала на себе руки в Німеччині. Те, чого не змогла збагнути десятирічна донька, мотиви іноді геть незрозумілих вчинків матері чи, скажімо, фразу, яку мама часто повторювала: «Бачила б ти те, що я набачилася...» – намагається з дистанції часу і віку розплутати зріла жінка, письменниця Наташа Водін. Щоб написати історію матері, авторка застосовує всю силу емпатії, намагаючись відтворити умови життя і душевний стан молодої жінки упродовж страшного у своїй безпросвітності життя: народження в час громадянської війни в заможній маріупольській родині, поступова втрата рідних людей, страх, голод, невідомість, виснажлива праця, животіння в таборах для переміщених осіб, постійне приниження і, врешті, остаточна втрата віри в себе... Роман детально описує долю примусових робітників Другої світової війни, історію Маріуполя початку ХХ століття, сталінські репресії та жахи нацистського режиму. Роман так і залишиться багато в чому непідтвердженим припущенням авторки, яка спробувала, опираючись на більш ніж скупі інформації – адже фактично жодних достовірних архівних матеріалів про примусових робітників не збереглося, як і не залишилося вже людей, які могли б викласти свої спостереження очевидців, – розповісти світові на прикладі історії життя своєї матері історію сотень тисяч людей зі зламаними долями, про яких мало що пам'ятають сьогодні. Український театральний режисер Стас Жирков адаптував роман «Вона була з Маріуполя» у вигляді вистави для мюнхенського театру Kammerspiele, прем'єра якої відбулася восени 2024 року.

Твори

1. 1020655 И(Нем) В62 Водін Н. Вона була з Маріуполя / Наташа Водін ; пер. з нім. Христина Назаркевич. – Чернівці : Книги - XXI, 2019. – 336 с.

Література про життя й творчість

2. Кейван І. Роздивитися нігті святих. Жінка, про яку написано роман «Вона була з Маріуполя» [Електронний ресурс] // Видавництво 21. – 2020. – Режим доступу: <https://books-xxi.com.ua/news/rozdivitisya-nigti-svyatih-vona-bula-z-mariupolya-zhinki-pro-yakih-pishut-knigi>

3. Лип'ятських А. Війна, що усе змінила: як «німкеня» Наташа Водін знайшла своє українське коріння [Електронний ресурс] // Читомо. – 2020. – Режим доступу: <https://chytomo.com/vijna-shcho-use-zminyla-iak-nimkenia-natasha-vodin-znajshla-svoie-ukrainske-korinnia/>

4. Пилипчук І. Історія зі складним продовженням: «Вона родом із Маріуполя» Наташі Водін [Електронний ресурс] // Korydor. – 2017. – Режим доступу: <https://korydor.in.ua/ua/stories/istoriya-zi-skladnym-prodovzhenniam.html>

5. Письменниця Наташа Водін отримала премію Книжкової виставки у Ляйпцигу за твір "Вона родом з Маріуполя" [Електронний ресурс] // Посольство України у Федеративній Республіці Німеччина. – 2017. – Режим доступу: <https://germany.mfa.gov.ua/news/55844-pisymennicya-natasha-vodin-otrimala-premiju-knizhkovoji-vistavki-u-lyajpcigu-za-tvir-vona-rodом-z-mariupolya>

6. Улюра Г. Хто врятує загублене дитя? [Електронний ресурс] // Збруч. – 2020. – Режим доступу: <https://zbruc.eu/node/97706>

7. Шуман Є. Трагічна героїня з Маріуполя [Електронний ресурс] // Deutsche Welle. – 2017. – Режим доступу: <https://www.dw.com/uk>

